

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA
REZERVINIO (STABILIZAVIMO) FONDO 2022 METŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

2023 m.

Nr. (3.179E-02)-11K-

I. BENDROJI DALIS

Rezervinis (stabilizavimo) fondas (toliau – Fondas) yra valstybės pinigų fondas, kurio tikslas – kaupti valstybės piniginius išteklius, reikalingus valstybės biudžeto išlaidoms finansuoti Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka nustačius išskirtines aplinkybes ir jas paskelbus įstatymų nustatyta tvarka, radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti, radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti ir valstybės turtiniams įsipareigojimams, susijusiems su valstybės skola, Europos Sąjungos politikos įgyvendinimu ir (arba) su tuo susijusiomis sutartimis ar susitarimais, vykdyti (grąžintinai).

Fondą valdo Finansų ministerija (įstaigos kodas 288601650, Lukiškių g. 2, 01512 Vilnius). Fondo apskaitą tvarkyti ir ataskaitų rinkinius rengti finansų ministro įsakymu pavesta Finansų ministerijos Valstybės išdo departamentui (toliau – Valstybės išdo departamentas), o koordinuoti Fondo lėšų skyrimą ir padėti organizuoti Fondo valdybos darbą – Biudžeto departamento Valstybės valdymo ir apsaugos sektorių skyriui.

Fondas laikomas atskiru viešojo sektoriaus subjektu (viešojo sektoriaus subjekto menamas kodas MVAL5). Fondo apskaitoje registruojamas tik Fondo valdomas arba jo disponuojamas turtas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos.

Vadovaujantis Fondo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. IX-912 (naujausia redakcija patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 10 d. nutarimu Nr. XIII-3435), Fondo lėšas sudaro:

- 1) 50 procentų lėšų, gautų į valstybės biudžetą, įstatymų nustatyta tvarka privatizavus valstybės nuosavybės teise priklausančius akcijų paketus;
- 2) 50 procentų gautų į valstybės biudžetą dividendų;
- 3) 50 procentų lėšų, gautų į valstybės biudžetą, pardavus viešo aukciono būdu įstatymų nustatyta tvarka valstybės nekilnojamąjį turtą ir kitus nekilnojamuosius daiktus;
- 4) 50 procentų lėšų, gautų į valstybės biudžetą pardavus valstybinės žemės sklypus;
- 5) Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme numatyti pervesti į Fondą perteklinio valstybės biudžeto asignavimai;
- 6) kiti Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme numatyti pervesti į Fondą perteklinio valstybės biudžeto asignavimai;
- 7) lėšos, gautos už valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės parduotą turtą;
- 8) pajamos, gautos investavus Fondo lėšas;
- 9) pajamos, gautos už Fondo lėšų likutį banko sąskaitose;
- 10) kitos teisėtai gautos lėšos.

Fondo lėšos gali būti naudojamos:

- 1) valstybės biudžeto išlaidoms finansuoti Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka nustačius išskirtines aplinkybes;
- 2) valstybės turtiniams įsipareigojimams, susijusiems su valstybės skola, vykdyti (grąžintinai);
- 3) valstybės turtiniams įsipareigojimams, susijusiems su Europos Sąjungos politikos įgyvendinimu ir (arba) su tuo susijusiomis sutartimis ar susitarimais, vykdyti (grąžintinai);

4) radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti;

5) Fondo valdymo išlaidoms.

Fondo lėšų sąmatos rengimo, lėšų pervedimo į Fondą ir Fondo lėšų naudojimo tvarka, nustatyta Fondo lėšų valdymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. lapkričio 13 d. įsakymu Nr. 1K-273.

Fondo lėšų sąmata patvirtinta Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu.

Fondo finansinių ataskaitų duomenys pateikiami eurai.

Fondas neturi kontroliuojamųjų ir asocijuotųjų subjektų.

II. APSKAITOS POLITIKA

Fondo finansinė apskaita tvarkoma ir finansinės ataskaitos sudaromos vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, 26-uju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu „Fondų apskaita ir finansinių ataskaitų rinkinys“ (toliau – 26-asis VSAFAS), Fondo apskaitos politikos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2016 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. 1K-319 (su vėlesniais pakeitimais), kitais viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir teisės aktais.

Tvarkant Fondo apskaitą ir sudarant ataskaitų rinkinius, buvo laikomasi apskaitos tęstinumo principo.

Finansinis turtas

Fondo finansinį turtą sudaro Fondo lėšos Lietuvos banko sąskaitose, taip pat lėšos, perduotos kitam viešojo sektoriaus subjektui valstybės turtiniams įsipareigojimams, susijusiems su valstybės skola ir Europos Sąjungos politikos įgyvendinimu ir (arba) su tuo susijusiomis sutartimis ar susitarimais, vykdyti (grąžintinai) bei gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto.

Finansų ministro nustatyta tvarka laikinai laisvos Fondo lėšos gali būti investuojamos į ne nuosavybės vertybinius popierius, laikomus iki išpirkimo termino, t. y. turinčius nustatytus mokėjimus ir išpirkimo terminą, jei ketinama ir galima šią investiciją laikyti iki išpirkimo termino.

Jeigu ne nuosavybės vertybiniai popieriai buvo įsigyti aukcione ar kitu viešu būdu, laikoma, kad jų palūkanų norma atitinka rinkos palūkanų normą, o amortizuota savikaina lygi įsigijimo savikainai, t.y. amortizuota savikaina neperskaičiuojama. Investicijos į ne nuosavybės vertybinius popierius pirminio pripažinimo momentu Fondo apskaitoje registruojamos įsigijimo savikaina, kurią sudaro sumokėta arba mokėtina pinigų arba pinigų ekvivalentų suma ar kito mainais atiduoto turto vertė. Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną iš ilgalaikių investicijų į ne nuosavybės vertybinius popierius iškeliami trumpalaikes investicijas į ne nuosavybės vertybinius popierius vertybinių popierių dalis, kuri bus išperkama per ateinančius 12 mėnesių.

Indėliais pripažįstami visi indėliai bankuose, kurių terminas ilgesnis nei 3 mėnesiai. Pirminio pripažinimo momentu apskaitoje indėliai registruojami įsigijimo savikaina.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai Lietuvos banko sąskaitose, indėliai ir ne nuosavybės vertybiniai popieriai, kurių trukmė yra iki 3 mėnesių, laikomi pinigais ir pinigų ekvivalentais.

Finansavimo sumos

Iš valstybės biudžeto gautinos finansavimo sumos Fondo apskaitoje registruojamos pagal pateiktą dokumentą, kai yra tenkinamos finansavimo sumų davėjo nustatytos sąlygos finansavimo sumoms gauti, kai finansavimo sumų dydžius galima patikimai įvertinti ir finansavimo sumų

davėjas pateikia rašytinius įrodymus, kad finansavimo sumos bus suteiktos ir pinigai bus pervesti. Gautinos finansavimo sumos registruojamos laikotarpio, už kurį buvo gautos lėšos į valstybės biudžetą, paskutinės dienos data. Gautinos finansavimo sumos, kurios neatitinka gautinų finansavimo sumų pripažinimo kriterijų, registruojamos lėšų gavimo momentu.

Fondo gautomis finansavimo sumomis pripažįstamos finansavimo sumos:

gautos iš valstybės biudžeto už akcijų paketus;

gautos iš valstybės biudžeto už dividendus;

gautos iš valstybės biudžeto už nekilnojamąjį turtą;

gautos iš valstybės biudžeto už valstybinės žemės sklypus;

gautos iš valstybės biudžeto kaip pertekliniai valstybės biudžeto asignavimai;

gautos iš valstybės biudžeto kaip kiti valstybės biudžeto asignavimai.

Gautos finansavimo sumos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje tuomet, kai faktiškai gaunamos į Fondo banko sąskaitą.

Jeigu gautos finansavimo sumos panaudojamos Fondo sąnaudoms kompensuoti, Fondo apskaitoje registruojamos panaudotos finansavimo sumos ir pripažįstamos finansavimo pajamos.

Finansiniai įsipareigojimai

Fondo finansinius įsipareigojimus sudaro mokėtinos sumos, susijusios su dengiamomis Fondo valdymo išlaidomis (neigiamos palūkanos už Lietuvos banko sąskaitose esančius lėšų likučius, bankų paslaugų mokesčiai). Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai apskaitoje registruojami įsigijimo savikaina, t. y. įsipareigojimui įvykdyti reikalinga pinigų suma, kurią numatoma sumokėti esant normalioms veiklos sąlygoms.

Grynasis turtas

Vadovaujantis 26-ojo VSAFAS pakeitimais (nauja redakcija patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2016 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1K-465), Fondo 2022 metų grynasis perviršis perkeltas į kitų rezervų straipsnį.

Pajamos

Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimo momentą.

Fondo pajamas sudaro pagrindinės veiklos pajamos ir finansinės investicinės veiklos pajamos.

Vertybinių popierių perkainojimo pelnas yra pripažįstamas kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, kai vertybinių popierių tikrosios vertės ir vertybinių popierių įsigijimo savikainos skirtumas yra teigiamas.

Fondo lėšas investavus į vertybinius popierius palūkanų pajamos pripažįstamos ir registruojamos Fondo apskaitoje pagal sutartyje nustatytas sąlygas, bet ne rečiau kaip kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje palūkanų pajamos sukaupiamos, jeigu palūkanų mokėtoji prievolė sumokėti einamojo ataskaitinio laikotarpio palūkanas arba jų dalį atsiranda kitą ataskaitinį laikotarpį.

Sąnaudos

Fondo sąnaudos apskaitoje pripažįstamos ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką.

Fondo sąnaudas sudaro:

pagrindinės veiklos sąnaudos – banko paslaugų sąnaudos ir kitos pagrindinės veiklos sąnaudos;

finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos – palūkanų sąnaudos, sąnaudos dėl neigiamos

valiutos kurso pasikeitimo įtakos ir kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos (neigiamos palūkanos už banko sąskaitose esančius lėšų likučius, lėšų investavimo mokesčiai, finansinio turto nuvertėjimo sąnaudos).

Apskaitos klaidų taisymas

Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vertinė išraiška viena arba kartu su kitų to ataskaitinio laikotarpio klaidų vertinėmis išraiškomis yra didesnė nei 0,07 procento viso Fondo turto.

Esminės ir neesminės Fondo apskaitos klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose:

jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir rodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;

jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir rodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesniojo ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t.y. nekoreguojama. Su esminės klaidos taisymu susijusi informacija pateikiama aiškinamajame rašte.

III. PASTABOS

1. Per vienus metus gautinos sumos

Informacija apie per vienus metus gautinas sumas pateikiama 1 priede.

Jas sudaro gautinos finansavimo sumos ir sukauptos gautinos sumos.

Atsižvelgiant į tai, kad paskutinių praėjusių 2021 metų faktinis valdžios sektoriaus skolos lygis, Valstybės išdo departamento turimais duomenimis, neviršijo 45 procentų bendrojo vidaus produkto (įvertinus Finansų ministerijos sudarytus išvestinių finansinių priemonių sandorius) ir paskutinių praėjusių metų Lietuvos Respublikos Vyriausybės skolinimosi valstybės vardu vidutinė svertinė palūkanų norma (skaičiuojama pagal nominaliąją visų ilgesnės negu vienerių metų trukmės skolinimosi priemonių trukmę) neviršijo nominalaus 6 procentų lygio, Fondo nuostatų 5.1–5.6 papunkčiuose nurodytos lėšos 2022 metais buvo kaupiamos Fonde.

2022 m. gruodžio 31 dieną gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto sudarė 3 364 442 Eur, iš jų 215 519 Eur – 50 procentų gautų į valstybės biudžetą dividendų, 989 328 Eur – 50 procentų lėšų, gautų į valstybės biudžetą, pardavus viešo aukciono būdu įstatymų nustatyta tvarka valstybės nekilnojamąjį turtą ir kitus nekilnojamuosius daiktus ir 2 159 595 Eur – 50 procentų lėšų, gautų į valstybės biudžetą, pardavus valstybinės žemės sklypus.

Sukauptos gautinos sumos 650 333 Eur – tai iš Lietuvos banko gautina teigiamų palūkanų už Fondo sąskaitų likučius suma už 2022 metų gruodžio mėnesį, iš jų 586 944 Eur gautina teigiamų palūkanų suma už Rezervinio (stabilizavimo) fondo sąskaitos likutį ir 63 389 Eur – už Rezervinio fondo lėšų radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti sąskaitos likutį.

2. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Informacija apie pinigus ir pinigų ekvivalentus pateikiama 2 priede.

2022 metų pabaigoje pinigai ir pinigų ekvivalentai sudarė 482 388 250 Eur, iš jų 420 581 549 Eur Rezervinio (stabilizavimo) fondo banko sąskaitoje ir 61 806 701 Eur Rezervinio fondo lėšų radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti banko sąskaitoje.

2022 metų pabaigoje, palyginti su 2021 metų pabaiga, Fondo lėšų likutis padidėjo dėl 2022 metais iš valstybės biudžeto pervestų lėšų – 69 475 966 Eur, lėšų, gautų už valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės parduotą turtą – 1 596 195 Eur bei gautų palūkanų iš Lietuvos banko už Fondo sąskaitų likučius – 541 477 Eur. Lietuvos banko nurašytos neigiamos palūkanos už Fondo sąskaitų likučius sumažino Fondo lėšų likutį 1 605 410 Eur.

3. Finansavimo sumos

Informacija apie finansavimo sumas pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį bei finansavimo sumų likučiai pateikiami 3 ir 4 prieduose.

Gautos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto 2022 metų pabaigoje sudarė 404 774 329 Eur, iš jų Rezervinio (stabilizavimo fondo) banko sąskaitoje už akcijų paketus – 5 020 672 Eur, už gautus dividendus – 275 802 725 Eur, už parduotą nekilnojamąjį turtą ir kitus nekilnojamuosius daiktus – 23 362 102 Eur, už parduotus valstybinės žemės sklypus – 58 131 142 Eur ir Rezervinio fondo lėšų radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti banko sąskaitoje už gautus dividendus ir kitas sumas radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti – 42 457 688 Eur.

Vadovaujantis 2003 m. lapkričio 13 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 1K-273 patvirtinto Rezervinio (stabilizavimo) fondo lėšų valdymo tvarkos aprašo 19 punktu ir 2022 metų Fondo lėšų sąmata, 2022 m. gruodžio 28 d. iš Rezervinio (stabilizavimo) fondo sąskaitos pervesta 17 771 841 Eur į Rezervinio fondo lėšų radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti sąskaitą. Atitinkamai, vadovaujantis FIFO metodu, gautos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms buvo perkeltos į gautas finansavimo sumas iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms už dividendus ir kitas sumas radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui.

2022 m. gruodžio 31 dieną gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto sudarė 3 364 442 Eur.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigai gautos finansavimo sumos iš kitų šaltinių (Privatizavimo fondo) sudarė 13 744 212 Eur.

4. Ilgalaikiai įsipareigojimai

Informacija apie įsipareigojimų, apskaitoje užregistruotų amortizuota savikaina, pokytį per ataskaitinį laikotarpį pateikiama 5 priede.

Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai ataskaitinio laikotarpio pabaigai sudarė 15 388 304 Eur – tai pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos pateiktą pažymą dėl finansavimo sumų užregistruota kita ilgalaikė gautina suma iš Rezervinio (stabilizavimo) fondo dėl giluminio atliekyno įrengimo atidėjinio sumos, numatomos finansuoti iš Rezervinio fondo lėšų radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti lėšų sąskaitos.

Informacija apie įsipareigojimų dalį eurai ir užsienio valiutomis pateikiama 9 priede.

5. Sukauptos mokėtinios sumos

Informacija apie sukauptas mokėtinas sumas pateikiama 6 priede.

2022 metų pabaigoje nebuvo užregistruotų sukaupytų mokėtinų sumų.

6. Grynasis turtas

Fondo grynasis turtas 2022 metų pradžioje sudarė 47 772 283 Eur. 2022 metų pabaigoje apskaičiuotas einamųjų metų grynasis paviršius sudaro 1 359 454 Eur.

Vykdant 26-ojo VSAFAS, kuris buvo pakeistas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2016 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1K-465, 37 punkto reikalavimus, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje 2022 metų grynasis paviršius perkeltas į kitų rezervų straipsnį.

Fondo grynasis turtas 2022 metų pabaigoje sudaro 49 131 738 Eur.

7. Pagrindinės veiklos kitos pajamos

Informacija apie pagrindinės veiklos kitas pajamas pateikiama 7 priede.

2022 metų pabaigoje pagrindinės veiklos kitos pajamos sudarė 1 596 195 Eur – tai lėšos, gautos už valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės parduotą turtą. Vadovaujantis Fondo nuostatais, šios lėšos kaupiamos Rezervinio fondo lėšų radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti banko sąskaitoje.

8. Finansinės ir investicinės veiklos rezultatas

Informacija apie finansinės ir investicinės veiklos pajamas ir sąnaudas pateikiama 8 priede.

2022 metų finansinės ir investicinės veiklos rezultatai -236 741 Eur sudaro 1 428 551 Eur sąnaudų, kurios yra Lietuvos banko nurašytos neigiamos palūkanos už Fondo sąskaitų likučius už sausio-rugsėjo mėnesių laikotarpį – 1 282 036 Eur už Rezervinio (stabilizavimo) fondo sąskaitos likutį ir 146 515 Eur už Rezervinio fondo lėšų radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti sąskaitos likutį ir 1 191 810 Eur palūkanų pajamų, kurios yra iš Lietuvos banko gautos teigiamos palūkanos už Fondo sąskaitų likučius už spalio-gruodžio mėnesių laikotarpį – 1 077 396 už Rezervinio (stabilizavimo) fondo sąskaitos likutį ir 114 414 Eur už Rezervinio fondo lėšų radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti sąskaitos likutį.

9. Pagrindinės veiklos pinigų srautai

Pagrindinės veiklos pinigų srautų įplaukas sudaro gautos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto – 69 475 966 Eur, lėšos gautos už valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės parduotą turtą – 1 596 195 Eur bei gautų palūkanų suma iš Lietuvos banko už Fondo sąskaitų likučius – 541 477 Eur.

10. Finansinės veiklos pinigų srautai

Kiti finansinės veiklos pinigų srautai yra 1 605 410 Eur Lietuvos banko nurašytų neigiamų palūkanų už Fondo sąskaitų likučius, iš jų 1 441 217 Eur už Rezervinio (stabilizavimo) fondo sąskaitos likutį ir 164 193 Eur už Rezervinio fondo lėšų radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti sąskaitos likutį.

Finansų ministrė

Gintarė Skaistė

Valstybės išdo departamento direktorė

Rasa Kavolytė